

DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2022-43-92>
УДК 342.25

О. Ю. Лялюк, к.ю.н., доцент, доцент кафедри державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID ID: 0000-0003-1214-0580

ПРАКТИЧНІ ПРИКЛАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИРІШЕННЯ ОКРЕМИХ КОЛІЗІЙ ТА ПРАВОВОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СФЕРІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу окремих практичних випадків, які відображають наявність колізій в сфері місцевого самоврядування. Окрему увагу присвячено порядку вирішення даних колізій. З урахуванням існуючої класифікації колізій зроблено узагальнюючі висновки про те, які саме види колізій переважають у сфері місцевого самоврядування.*

***Ключові слова:** юридичні колізії у сфері місцевого самоврядування, види колізій, вирішення колізій в місцевому самоврядуванні.*

Постановка проблеми. Колізії в праві завжди були основною проблемою для динаміки розвитку суспільних відносин у певній сфері. Поява колізій пов'язана, як правило, з неможливістю ефективно удосконалити законодавство, недосконало застосованою юридичною технікою тощо. Юридичні колізії заважають

нормальній, злагодженій роботі правової системи, нерідко порушують права громадян, позначаються на ефективності правового регулювання, стані законності та правопорядку, правосвідомості і правовій культурі суспільства.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У правовій сфері питанням поняття, систематизації, різновидам та способам подолання колізій, проблемам конкуренції правових норм, присвячувались роботи переважно представників теорії права – О. Петришина [2], Ю. Тихомирова [10], С. Погребняка [4], Д. Лилака [3] та інших. В цих роботах аналізувались переважно теоретичні проблеми колізій – їх джерела, їх класифікація, обґрунтовувались способи їх подолання.

Мета статті. У той же час, при дослідженні теоретичних питань, особливе значення мають аналіз наслідків таких колізій на практиці, тобто аналіз практичної складової колізій. При цьому такий аналіз є ефективним якщо досліджуються проблеми колізій в межах окремої сфери суспільних відносин. Однією з таких важливих сфер суспільних відносин, яка з кожним роком розвивається є сфера місцевого самоврядування. Питання місцевого самоврядування на сьогодні регламентуються переважно на рівні Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» [8], а також статутів територіальних громад та регламентів рад. Втім останні цілком базуються на вищевказаному законі. Сам же закон, хоча і вважається застарілим у багатьох положеннях, системно регулює питання формування низки органів місцевого самоврядування, їх внутрішньо організаційної будови, порядок організації та здійснення діяльності, повноваження окремих органів місцевого самоврядування тощо. Тому виникнення колізій в цій сфері інколи складно відбивається на діяльності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб. Інколи, навіть може завдати школи діяльності місцевого самоврядування, викликати умови, коли неможливо сформуванню керівний центр місцевої ради тощо. Тому метою цієї статті є наведення прикладів виникаючих колізій, аналіз їх наслідків на практиці, а також спроба проведення класифікації таких колізій та випадків правової невідзначеності.

Виклад основного матеріалу. Першим прикладом виникнення колізії, можна навести ситуацію з призначенням на посаду секретаря ради у разі, коли виникає вакансія на цій посаді. У зв'язку з неоднозначним закріпленням у законодавстві механізму вирішення цієї проблеми, на практиці виникло питання про те, чи наділено міського голову правом повторного внесення кандидатури на посаду секретаря ради у разі, якщо міський голова на наступній черговій сесії після виникнення вакансії секретаря ради у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень вніс кандидатуру на посаду секретаря ради, проте така кандидатура не підтримана радою, після чого таку кандидатуру внесено не менш як половиною депутатів від загального складу ради на підставі п. 2 ч. 1 ст. 50 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] та рада також не підтримала кандидатуру на посаду секретаря ради.

У цьому ж аспекті виникає і додаткова колізія, пов'язана з відповіддю на запитання про те, чи наділено міського голову правом повторного внесення кандидатури на посаду секретаря ради у разі, якщо він на наступній черговій сесії після виникнення вакансії секретаря ради у зв'язку з достроковим припиненням його повноважень вніс кандидатуру на посаду секретаря ради, проте така кандидатура не підтримана радою, а депутатами не внесено кандидатуру на посаду секретаря на підставі п. 2 ч. 1 ст. 50 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8]. Відповідь на це питання лежить у площині аналізу «нечіткого» законодавчого регулювання даного питання. Так, ч. 1 ст. 50 вказаного закону закріплює, що саме сільський, селищний, міський голова вносить на розгляд відповідної ради кандидатуру на посаду секретаря ради. Таке правило слід вважати загальним в силу положень вказаного Закону. Інші частини цього закону вже містять певні виключення з цього загального правила. Зокрема, зазначається, якщо рада не підтримала запропоновану головою кандидатуру, то згідно вимог закону наступну кандидатуру на посаду секретаря ради може внести не менше половини депутатів ради. При цьому, слід звернути увагу, що закон не встановлює жодних часових обмежень для внесення радою такої кандидатури. Крім того, закон не встановлює

імперативної вимоги для ради внести кандидатуру секретаря, а вказує лише на її можливість внести таку кандидатуру. Це свідчить про те, що рада може і не скористатися такою можливістю, і тоді таку кандидатуру буде вносити вже сільський, селищний, міський голова. Однак жодних умов, за яких рада втрачає можливість внести кандидатуру секретаря (наприклад, пропуск встановленого строку тощо) закон не містить. На наш погляд, така прогалина законодавства може бути усунена шляхом деталізації цих положень в нормах регламенту відповідної ради. Крім того, необхідно виходити з того, що реалізувати можливість внести кандидатуру на посаду секретаря депутати у кількості не менше половини можуть виключно під час проведення сесії, що свідчить про їх право, а не обов'язок це зробити. У разі, якщо у депутатів були всі можливості реалізувати це право, але вони не скористались ними, то внести кандидатуру може відповідний голова. У той же час, оцінити такі можливості досить складно, оскільки вони в законодавстві не зазначені.

Ще одна ситуація колізійного характеру пов'язана з призначенням та діяльністю секретаря ради і лежить на перетині муніципального та антикорупційного законодавства. Так, згідно антикорупційного законодавства – Закону «Про запобігання корупції» [6], Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 171 від 25 березня 2015 р. [7], а також Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про службу в органах місцевого самоврядування в Україні» [9], секретар ради належить до осіб, які мають пройти спеціальну перевірку. При цьому, враховуючи що посада секретаря ради є виборною посадою і належить до такої категорії виборних посад на яку особа обирається або затверджується радою, то процедурі спеціальної перевірки передують здійснення процедури призначення такої особи. У зв'язку з цим актуалізується питання щодо моменту набуття повноважень

секретарем ради. Згідно ст. 50 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] секретар ради обирається радою з числа її депутатів на строк повноважень ради за пропозицією відповідного сільського, селищного, міського голови. Згідно п. 15 ст. 46 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] порядок обрання секретаря сільської, селищної, міської ради визначається регламентом ради. Згідно ч. 1 ст. 59 вказаного Закону рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень. Обрання на посаду секретаря ради оформлюється іншим, відмінним від нормативного акту ради, який носить індивідуальний характер. У зв'язку з цим, за загальним правилом акти ради індивідуального характеру набувають чинності з моменту їх прийняття, якщо радою не встановлено спеціально інший строк набуття ними чинності. Це дає підстави стверджувати, що набуття повноважень секретарем ради на пряму пов'язане з набуттям чинності актом ради про його призначення. Якщо рішення ради набуло чинності, то і секретар ради набув відповідних повноважень. Тому по факту, повноваження у секретаря наступають до моменту проходження ним спеціальної перевірки. Крім того, слід враховувати, що якщо секретар ради обирається на посаду вперше, то відповідно до ст. 11 Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування» [9], посадова особа місцевого самоврядування, яка вперше приймається на службу в органи місцевого самоврядування, вважається такою, що вступила на посаду, з моменту складення Присяги. В такому випадку і набуття повноважень, чим і є фактично вступ на посаду, буде залежати від факту складення присяги такою особою. Тому муніципальне законодавство має чітко визначити всі можливі випадки у разі не проходження секретарем ради спеціальної перевірки.

У зв'язку з цим виникає декілька колізійних моментів, не визначених у законодавстві. Насамперед, питання про юридичну значимість актів та дій, які вчинив секретар ради у проміжок часу від його призначення до винесення рішення про не проходження ним спеціальної перевірки. На сьогодні ці питання законодавчо не врегульовані, що викликає проблеми на практиці.

По-друге, виникає питання про те, чи автоматично припиняються повноваження секретаря, який не пройшов спеціальну перевірку, чи необхідне прийняття відповідного рішення про його дострокове припинення повноважень. Уразі, якщо відбувся факт набуття секретарем повноважень, то в подальшому має йтися про розгляд питання про їх дострокове припинення. Таке припинення має вважатися достроковим, крім випадків, якщо тільки секретар не працює до завершення повноважень ради відповідного скликання.

Згідно ч. 5 ст. 50 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] повноваження секретаря сільської, селищної, міської ради можуть бути достроково припинені за рішенням відповідної ради. Таким чином, у цьому законі визначений конкретний суб'єкт, який приймає рішення щодо дострокового припинення повноважень секретаря ради. Зазначена норма, яка застосовуються при достроковому припиненні повноважень секретаря, є загальною нормою. При цьому, слід звернути увагу, що закон не містить конкретних підстав з яких місцева рада приймає рішення щодо дострокового припинення повноважень секретаря ради.

У той же час, існування загального правила, не виключає можливостей виключення з нього. Так, існують спеціальні норми, які також можуть визначати підстави та суб'єктів дострокового припинення повноважень секретаря. У даному випадку це норми антикорупційного законодавства – Закону «Про запобігання корупції» [6]. Так, у разі не проходження такої перевірки, мова має йтися про дострокове припинення його повноважень, яке згідно норми спеціального законодавства (Закон «Про запобігання корупції») припиняється за рішенням іншого, спеціального суб'єкта, відмінного від ради (суб'єкта призначення). Таким чином відбувається конкуренція норм законодавства під час їх застосування.

Прикладом ще однієї ситуації, яка свідчить про елементи правової невизначеності та недостатність правового регулювання питань у сфері місцевого самоврядування є ситуація, коли відповідний голова своїм розпорядженням зупиняє дію рішення ради про обрання секретаря ради, прийняте шляхом таємно-

го голосування. В цьому аспекті На думку ВО «Адвокат» ПГ», Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» містить ряд колізійних норм, зокрема, п. 4 ч. 1 ст. 26 в аспекті ч. 3 ст. 59 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачає обрання секретаря ради шляхом таємного голосування. У той же час, розгляд акту голови про зупинення вказаного рішення ради здійснюється в режимі відкритого голосування. Щодо такого міркування вважаємо за доцільне пояснити, що ч. 4 ст. 59 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» вказує, що у двотижневий строк рада зобов'язана повторно розглянути рішення. Мова йдеться про попереднє рішення самої ради, тобто про рішення щодо обрання секретаря ради, а не про розпорядження голови. Зауваження голови лише враховуються під час повторного розгляду рішення радою. А з огляду на зміст рішення, враховуючи положення ч. 3 ст. 59 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні», таке рішення також приймається радою таємно і процедура його прийняття від того, вперше воно розглядається чи повторно, не змінюється.

Щодо вирішення питання застосування права вето голови до актів індивідуального характеру ради, то це питання також чітко не конкретизоване в законодавстві. Принцип стримувань і противаг, який дозволяє вибудувати ефективну модель управління на відповідному рівні територіальної організації влади та запобігти повній «узурпації» влади одним з владних суб'єктів управління, передбачає наявність ряду важелів контролюючого впливу одного владного суб'єкта на іншого. Такі механізми наявні і у відносинах між відповідною радою, її виконавчим органом та сільським, селищним, міським головою. З боку сільського, селищного, міського голови один з таких впливових важелів на нормотворчу діяльність місцевої ради передбачений ч. 4 ст. 59 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні». Ця норма передбачає, що рішення сільської, селищної, міської ради у п'ятиденний строк з моменту його прийняття може бути зупинене сільським, селищним, міським головою і внесене на повторний розгляд відповідної ради із обґрунтуванням зауважень.

При цьому слід зазначити, що рішення ради різняться за змістом, формою, процедурою ухвалення тощо, бувають нор-

мативними та індивідуальними, такими, що приймаються відкрито і такими, що приймаються таємно, установчого, правозастосовного, контрольного та іншого характеру. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» не конкретизує різновиду рішення ради, яке може бути зупинене головою, а тому можна зробити висновок, що це стосується будь-яких рішень ради, незалежно від їх змісту чи процедури ухвалення. При цьому основною законодавчою вимогою до сільського, селищного, міського голови є необхідність указівки ним зауважень, які покладені в основу такого зупинення рішення та вимога обґрунтування цих зауважень. Якщо зауваження відсутні або не є обґрунтованими це може стати підставою для оскарження в судовому порядку рішення голови про зупинення рішення ради. Якщо рада відхилила зауваження сільського, селищного, міського голови і підтвердила попереднє рішення двома третинами депутатів від загального складу ради, воно набирає чинності. Законодавчі положення щодо можливостей сільського, селищного, міського голови зупиняти рішення ради, в тому числі з питання обрання секретаря ради, були підтверджені і судовою практикою, зокрема, практикою роботи Вищого Адміністративного Суду по розгляду справи зупинення міським головою рішення Бердичівської міської ради про обрання секретаря ради (2016 р.) тощо.

Питання колізійності законодавства у сфері місцевого самоврядування виникає реалізації положень Закону «Про доступ до публічної інформації», зокрема, щодо опублікування актів. У зв'язку з цим потребує вирішення проблема конкуренції та співвідношення ст. 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» та ч. 11 ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Досить часто муніципальне законодавство перебуває на межі співвідношення колізійності із правовою неврегульованістю відповідних питань. Таку позицію може підтвердити ситуація, коли сільський, селищний, міський голова або голова районної, обласної ради обирається на посаду вперше, при цьому ігнорує процедуру складення ним присяги та продовжує при цьому виконувати повноваження голови. У зв'язку з цим виникатиме

питання щодо правомірності підписання прийнятих рішень ради, інших розпорядчих документів. Питання щодо оскарження порядку призначення голови та правомірності дій місцевої ради в цьому процесі має вирішуватися в судовому порядку. До моменту прийняття відповідного рішення суду, в якому будуть визначені й констатовані факти порушень Конституції чи законів України діяльність голови на відповідній посаді не може вважатися протиправною. Обраний голова цілком правомірно може вважати, що його обрано та він вступив на посаду без порушень законодавства, тому факти таких порушень має встановити саме орган судової влади. Саме орган судової влади в своєму рішенні може зазначити на вчинених порушеннях та вказати на необхідності та способах їх виправлення. Якщо суд обґрунтує в своєму рішенні відсутність порушень законодавства, то зникне предмет спору, в іншому випадку – суд має вказати на порушення та способи їх усунення. До моменту прийняття відповідного рішення суду та набуття ним чинності неможливо дати остаточний висновок щодо правомірності підписання головою прийнятих рішень ради, інших розпорядчих документів. Таким чином, питання правової невизначеності даних питань призводять до їх колізійності та, як наслідок, до проблем організації діяльності органів місцевого самоврядування.

Інколи законодавчі положення сформульовані таким чином, що виникають складнощі при їх виконанні. Ця юридична техніка тягне за собою виникнення колізій у подальшому. У сфері місцевого самоврядування таким прикладом можуть слугувати вимоги ч. 14 ст. 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8], яка для забезпечення належного функціонування місцевих рад обмежує строк для опрацювання положень регламенту новообраної ради імперативною нормою «не пізніше як на другій сесії затверджується регламент роботи відповідної ради, а також положення про постійні комісії ради» та встановленням форми такого акту у ч. 1 ст. 59 «рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень». Проте в муніципальній практиці зустрічаються випадки порушення радами різного рівня обох законодавчих вимог. По-перше, затвердження регламентів іншими

актами (наприклад, Регламент Львівської міської ради був затверджений ухвалою № 4 від 24 грудня 2020 року). По-друге, ігнорування вимог ч. 14 ст. 46 про необхідність затвердження регламенту не пізніше, як на другій сесії. Наприклад, на третій сесії затверджений Регламент Черкаської обласної ради VIII (затверджений рішенням обласної ради від 21 грудня 2020 року № 3–7/VIII), Регламент Звенигородської міської ради Черкаської області (затверджений рішенням міської ради від 18 грудня 2020 року № 3–2/VIII), Регламент Великомоствівської міської ради Сокальського району Львівської області (затверджений рішенням Великомоствівської міської ради від 14 грудня 2017 року № 17; регламент роботи ради чергового скликання, відповідно до Реєстру проектів рішень Великомоствівської міської ради та Реєстру рішень сесії Великомоствівської міської ради не був затверджений ні на першій, ні на другій сесіях та не внесений до порядку денного третьої сесії).

Повноваження місцевих рад, як органів публічної влади, затверджувати регламент своєї роботи у визначені законом строки є їх обов'язком та не належить до сфери дискреції. Більше того, ігнорування цих законодавчих положень є порушенням місцевими радами не тільки Законів України, а і Конституції України, а саме позитивного принципу правового регулювання, закріпленого ч. 2 ст. 19 («органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України»). Незважаючи на це, не затвердження регламенту ради на другій сесії не призводить, відповідно до положень чинного законодавства, до автоматичної втрати чинності регламентом роботи ради попереднього скликання, оскільки цей акт є нормативним, а отже актом, розрахованим на багаторазове застосування протягом невизначеного строку. З огляду на це на практиці місцеві ради інколи окремо прописують норму про втрату чинності регламентом ради попереднього скликання (наприклад, таке положення є в рішенні Звенигородської міської ради від 18 грудня 2015 року № 2–16/VII «Про затвердження Регламенту Звенигородської міської ради восьмого скликання»; у рішенні Смілянської міської ради

«Про затвердження Регламенту роботи Смілянської міської ради» від 2–1/ від 24 листопада 2020 року).

При цьому слід враховувати, що затвердження регламенту обласної ради не пізніше як на другій сесії є вимогою до діяльності самої ради і її не можна розглядати як підставу визнання незаконним самого акту, який може бути прийнято пізніше. З іншого боку, пропуск встановлених строків вже є порушенням вимог чинного законодавства, і це порушення не буде знято автоматично, якщо не приймати новий регламент, а вносити зміни до регламенту ради попереднього скликання. Більше того, застосування такого підходу ще гірше вплине на стан порушення, оскільки воно не буде виправлено. У цьому й проявляється колізійність даних положень, оскільки законодавство не визначає, які заходи можливо застосувати до місцевої ради та її голови в даному випадку та не встановлює механізмів виправлення даної ситуації.

Ще одним прикладом колізій в муніципальній сфері є проблеми подолання вето голови на рішення ради. Законодавчі положення сформульовані таким чином, що з них не випливає, що голова усувається з процесу прийняття рішення радою під час положення вето. Так, Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» [8] чітко не визначає в якому саме вигляді має розглядатися питання про «подолання вето голови». Певна вказівка на форму прийняття рішення радою щодо зауважень голови міститься у ст. 59 Закону, яка встановлює, що рада зобов'язана у двотижневий строк повторно розглянути рішення. Крім того, в цій же нормі зазначається, що саме попереднє рішення ради, яке зупинене головою вноситься ним же на повторний розгляд ради. Це означає, що місцева рада розглядає те рішення, яке було прийняте нею попередньо згідно встановленої регламентом процедури прийняття рішень. При цьому, для подолання зауважень голови, таке рішення має бути прийняте радою повторно у попередній ідентичній редакції двома третинами голосів депутатів.

Чинне законодавство у сфері муніципального права і, зокрема, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [8], не містить вказівки про те, що рішення місцевої ради може

бути за певних обставин опубліковано без наявності певних реквізитів. Одним з головних реквізитів будь якого рішення як результату нормотворчої діяльності місцевої ради є підпис голови. Дане питання не можна вважати прогалиною і застосовувати аналогію за зразком Верховної Ради України, оскільки суспільні відносини на рівні органів державної влади та роботи Парламенту не подібні до системи місцевого самоврядування, де можуть застосовуватися різні принципи правового регулювання та наявний більший рівень автономії. Змінити порядок прийняття рішення ради на місцевому рівні можливо лише шляхом зміни законодавства, яке регулює діяльність місцевого самоврядування. Таким чином, навіть після повторного розгляду рішення радою та прийняття його й відхилення зауважень голови, останній все одно залишається частиною механізму прийняття рішення і має його підписати.

Наступним прикладом колізії, яка виникла на практиці є проблема встановлення строку повноважень органів об'єднаних територіальних громад, який чітко не визначений ні конституцією, ні законами. Ця проблема має бути усунена законодавчим шляхом з внесенням відповідних редагувань до Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [5]. При вирішенні даної колізії слід виходити з того, що ч. 1 ст. 141 Конституції України закріплює строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, який становить п'ять років. Дана норма встановлює загальний максимальний строк повноважень, який рада отримує при проведенні чергових виборів і до наступних чергових виборів. У разі формування відповідної ради на інших видах виборів (перших, позачергових), строк повноважень ради буде менший, оскільки має рахуватися з моменту проведення відповідних виборів. При цьому Конституція України не визначає, що обрання рад чи голів на строк менше 5 років відбувається лише у разі дострокового припинення їх повноважень. Таким чином, законодавець говорить, що депутати та голова мають бути обрані на чергових виборах і тоді строк їх повноважень буде становити 5 років (максимальний), в іншому випадку – він буде інший (менший).

Такий підхід до формулювання засад організації та проведення виборів в Конституції України заснований на тому, щоб закріпити одночасність проведення чергових місцевих виборів на всій території України (ч. 2 ст. 194 Виборчого Кодексу [1]).

Висновки. З огляду на наведені приклади колізій й правової невизначеності у сфері місцевого самоврядування, враховуючи існуючі їх наукові класифікації в юридичній літературі за такими ознаками як: 1) колізії між нормами права (темпоральні (характеризуються розбіжністю норм у часових межах); просторові (зумовлені дією правових норм у чітких територіальних межах); ієрархічні (відрізняються неузгодженістю норм різної юридичної сили); змістовні (виникають між загальними та спеціальними нормами права, тобто між нормами, що регулюють рід і вид суспільних відносин); 2) колізії між нормативно-правовими актами, у тому числі всередині системи законодавства; 3) колізії компетенції або окремих повноважень органів і посадових осіб; 4) колізії, що виникають при реалізації одних і тих же правових приписів, у тому числі між актами правозастосування; 5) колізії актів тлумачення; 6) колізії юридичних процедур; 7) колізії між національним і міжнародним правом, можна зробити висновок, що у сфері місцевого самоврядування переважають змістовні колізії між нормами. Крім того, зустрічається значна кількість колізій, пов'язаних з юридичними процедурами.

Список використаних джерел

1. Виборчий кодекс від 19.12.2019 № 396-IX. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 7, № 8, № 9. Ст. 48.
2. Загальна теорія держави і права. Цвік М. В., Петришин О. В., Авраменко Л. В. Харків, 2009. 572 с.
3. Лилак Д. Проблеми колізій у законодавстві України (теорія і практика): дис. ... канд. юрид. Наук 12.00.01. НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2004. 175 с.
4. Погребняк С. Про підходи до поняття колізій в юридичній науці // Вісн. Акад. прав. наук України. 1999. № 4 (19). С. 204–211.
5. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5.02.2015 № 157-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 13. Ст.91
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 49. Ст. 2056

7. Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 171. Офіційний вісник України. 2015. № 28. Ст. 812.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
9. Про службу в органах місцевого самоврядування в Україні: Закон України від 7.06.2001 № 2493-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 33. Ст. 175
10. Тихомиров Ю. А. Юридическая коллизия. Москва., 1994. 140 с.

References

1. Vyborchyi kodeks vid 19.12.2019 № 396-IX. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2020. № 7, № 8, № 9. art. 48.
2. Zahalna teoriia derzhavy i prava. Tsvik M. V., Petryshyn O. V., Avramenko L. V.(Eds.).(2009). Kharkiv.
3. Lylak D.(2004). *Problemy kolizii u zakonodavstvi Ukrainy*. Candidates thesis : 12.00.01. NAN Ukrainy, Instytut derzhavy i prava im. V. M. Koretskoho. Kyiv.
4. Pohrebniak S. (1999). Pro pidkhody do poniattia kolizii v yurydychnii nauksi. *Visn. Akad. prav. nauk Ukrainy*. № 4 (19). pp. 204–211.
5. Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad: Zakon Ukrainy vid 05.02.2015 № 157-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. 2015. № 13. art.91
6. Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. 2014. № 49. art. 2056
7. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia spetsialnoi perevirky stosovno osob, yaki pretenduiut na zainiattia posad, yaki peredbachaiut zainiattia vidpovidalnoho abo osoblyvo vidpovidalnoho stanovyscha, ta posad z pidvyshchenym koruptsiinym ryzykom, i vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.03.2015 № 171. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2015. № 28. art. 812.
8. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 № 280/97-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1997. № 24. art. 170.
9. Pro sluzhbu v orhanakh mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 7.06.2001 № 2493-III. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2001. № 33. art. 175
10. Tykhomirov Yu. A. (1994). *Yurydicheskaya kolizii*. Moskva.

O. Yu. Lilaliuk

Practical examples of formation and resolution of individual conflicts and legal uncertainty in the field of local self-government

***Summary.** The article is devoted to the analysis of a number of practical cases, reflecting the presence of conflicts in the field of local self-government. Various types of conflicts in law are analyzed, as well as specific cases that reflect legal conflicts in the field of local self-government are analyzed. These are cases related to the appointment of a secretary of a local council, the adoption of the council's regulations, the application of anti-corruption legislation in the appointment of local government officials. The competition of the legislation at the entry into powers of deputies of local councils is considered. Attention is drawn to the lack of legal regulation of a number of important procedural aspects in the activities of local governments, for example, when adopting regulations, which leads to conflicts in the implementation of procedures.*

Special attention is paid to the procedure for resolving these collisions. In most cases, their solution is associated with the need to supplement the legal norms that regulate the proposed situations. In some cases, an official interpretation of a number of legislative norms is necessary, which the Constitutional Court can give.

Taking into account the existing classification of collisions, generalizing conclusions are made about which types of collisions prevail in the field of local self-government. It is concluded that the appearance of conflicts is associated, as a rule, with the inability to effectively improve the legislation, imperfect legal technique in its formation.

***Key words:** legal conflicts in the sphere of local self-government, types of conflicts, resolution of conflicts in local self-government.*